

Civilt engagement i bynatur

Samarbejdsbaseret udvikling af offentlige grønne byområder
mellem myndigheder, omverden og civilsamfund

Ph.d.-afhandling 2021
Anette Gravgaard Christensen

SOCIOLOGISK INSTITUT
DET SAMFUNDSVIDENSKABELIGE FAKULTET
KØBENHAVNS UNIVERSITET
PH.D.-AFHANDLING 2021 · ISBN 978-87-7209-393-2

ANETTE GRAVGAARD CHRISTENSEN

Civilt engagement i bynatur

Samarbejdsbaseret udvikling af offentlige grønne byområder
mellem myndigheder, omverden og civilsamfund

Civilt engagement i bynatur

Samarbejdsbaseret udvikling af offentlige grønne byområder
mellem myndigheder, omverden og civilsamfund

Anette Gravgaard Christensen

Ph.d.-afhandling
Sociologisk Institut,
Københavns Universitet

Denne ph.d.-afhandling er afleveret til opfyldelse af kravene til ph.d.-graden på
Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet, 29. september 2020

Forfatter: Anette Gravgaard Christensen,
Sociologisk Institut, Københavns Universitet

Undersøgelsen er støttet med forskningsmidler fra Velux Fonden

Vejleder: Lektor Anders Blok,
Københavns Universitet

Bedømmelsesudvalg: Lektor Mikael Carleheden,
Københavns Universitet

Professor Linda Soneryd,
Göteborgs Universitet

Professor Emeritus Niels Albertsen,
Arkitektskolen Aarhus

Ph.d.-forsvar 8. januar 2021

Ph.d.-afhandling 2021 © Anette Gravgaard Christensen
ISBN 978-87-7209-393-2 (trykt bog)
ISBN 978-87-7209-400-7 (e-bog)
Trykt hos SL grafik, Frederiksberg, Denmark (slgrafik.dk)

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	i
Forord	iii
Resumé af afhandlingen	v
Summary of thesis	vii
Kapitel 1: Introduktion	1
Civilt engagement i bynatur - Samarbejdsbaseret udvikling af offentlige grønne byområder mellem myndigheder, omverden og civilsamfund.	
1 Indledning.....	1
2 Civil-kommunale relationer i den grønne by	5
2.1 Byerne som arena for bæredygtig udvikling.....	5
2.2 Decentral offentlig problemløsning og samskabelse	8
2.3 Organisering af byplanlægningen	10
2.4 Samarbejdsbaseret udvikling af bynatur	11
3 Analytisk-teoretisk introduktion	13
3.1 Engagementssociologien.....	13
3.2 Civilt engagement i byplanlægning og bynatur	19
3.3 Kompatibilitet	25
3.4 Teoretiske fravælg	26
4 Metode, empiri og analyse	29
4.1 Forsknings- og praksissamarbejde	30
4.2 Videnskabsteoretisk tilgang	30
4.3 Det komparative casedesign	31
4.4 Empiriproduktion	39
4.5 Etik	48
4.6 Analytiske strategier	51
4.7 Validitet.....	56
5 Sammenfatning.....	59
5.1 Afhandlingens artikler	59
5.2 Konkluderende bemærkninger	62
6 Referencer	64

Kapitel 2 75

Urban green communities - towards a pragmatic sociology of civic commonality in sustainable city-making. Skrevet sammen med Jakob Laage-Thomsen og Anders Blok.

Udgivet som bogkapitel i antologien ‘*The role of non-state actors in the green transition - Building a sustainable future*’ (2019) redigeret af Jens Hoff, Quentin Gausset og Simon Lex.

Kapitel 3 97

Composing urban green collaboration - exploring coordination in long-term civic-municipal greenspace planning.

Artiklen er udgivet i *European Journal of Cultural and Political Sociology*, 7(4), 2020.

Kapitel 4 123

Civic engagement in co-producing public urban greenspace: A comparative view from pragmatic sociology.

Artiklen er under fagfælle-bedømmelse i tidsskriftet *City & Community*.

Kapitel 5 155

Fælleshed som bynaturens sted – metodologiske tilgange til familiært engagement i bygrønne fællesskaber. Skrevet sammen med Troels Krarup, Amanda Krog Juvik og Jakob Laage-Thomsen.

Artiklen er udgivet i tidsskriftet *Dansk Sociologi*, 30(4), 2020.

Forord

Gennem de seneste tre år har Sociologisk Institut været min daglige arbejdsplads, mens jeg har gennemført dette ph.d.-projekt. Jeg vil derfor gerne takke for muligheden for at deltage i ph.d.-programmet på sociologi og for at udføre denne forskning, som er støttet med forskningsmidler fra Velux Fonden som en del af GrønBy-projektet.

Et ph.d.-projekt er som en rejse. Man starter et sted og følger en (akademisk) vej mod et mål, som man kun svagt kan ane i horisonten. Det er spændende, udfordrende, og kræver både planlægning, flid og kreativitet at nå til vejs ende. Til sidst ankommer man, og vejen, der før kunne synes uklar, er nu blevet en tydelig rute til ny viden. Jeg vil gerne takke de mennesker, som har været en del af denne rejse.

Først og fremmest en særlig hilsen og tak til dem, som har givet mig et indblik i deres engagement og grønne samarbejde i Varde, Randers og Køge. Dernæst skal der til min vejleder Anders Blok lyde en stor tak for at tage initiativ til GrønBy-projektet, og for at være en stærk faglig støtte, en uundværlig ekspert på både den franske pragmatiske sociologi og den sociologiske fantasi. En særlig tak til mine kollegaer i GrønBy-projektet, Jakob Laage-Thomsen, Troels Krarup og Amanda Krog Juvik for det gode selskab og forskningssamarbejde samt til vores samarbejdspartnerne i Friluftsrådet for deres indsats for at bringe forskning og praksis tættere sammen. Tak til Annika Agger for at tage godt i mod mig under mit besøg på Roskilde Universitet og for sin ubetingede opmuntring til mit forsøg på at forene forvaltning og sociologi.

Jeg vil også gerne takke kollegaer på Sociologisk Institut. I særdeleshed tak til Bente Halkier for at styrke ph.d.-programmet og for være en rigtig god kollega, der altid har døren åben. Tak til Christina Holbøll for at være instituttets imødekommen administrative klippe. Tak til Marie Leth Meilvang og Sidsel Kirstine Harder for jeres støtte og gode råd i løbet af årene, og til Sofie Henze-Pedersen for gode nedlukningsgåture – med afstand selvfolgelig. En særlig tak til Nicola Thomas, der som gæste-ph.d. bragte grønne tanker og gode frokost-stunder til instituttet.

Til min kæreste Mads skal lyde den største tak, du har været en daglig støtte, som har sikret, at jeg kom hjem fra rejsen uden for mange knubs og skrammer. Vi har sammen fejret mine små og store sejre, som du har haft en helt særlig forståelse for.

Anette Gravgaard Christensen

September 2020

Resumé af afhandlingen

Civilt engagement i bynatur - Samarbejdsbaseret udvikling af offentlige grønne byområder mellem myndigheder, omverden og civilsamfund

I denne afhandling undersøges det civile engagement, som finder sted inden for rammen af en samarbejdsbaseret udvikling af offentlige grønne byområder. Inden for de senere år er en række nye samarbejder vokset frem mellem kommuner, offentlige grundejere, civile foreninger og andre private og institutionelle omverdensaktører om udviklingen af offentlige grønne byområder. Denne udvikling afspejler en kommunal åbning mod større forpligtende inddragelse af aktører fra civilsamfundet og omverdenen i offentlig bynatur, men også en opblomstring af civile grønne fællesskaber, som ønsker at indgå i en praksisbaseret relation til byens natur. Formålet med undersøgelsen er at opnå en dybere indsigt i, hvilke muligheder og barrierer de nye samarbejdsformer i praksis skaber for at give engagerede borgere og civile foreninger en stemme i udviklingen af offentlige grønne byområder. Undersøgelsen baseres på empiriske casestudier af tre forskelligartede civil-kommunale samarbejder i tre mellemstore byer i Danmark. På det teoretiske niveau undersøges casestudierne med et analytisk perspektiv fra fransk pragmatisk sociologi, nærmere bestemt Laurent Thévenots engagementssociologi, og undersøgelsen bidrager til at fremme og videreudvikle denne teoretiske tilgang, som en værdifuld ressource i analyser af det civile engagement i byens grønne udvikling. Det vises med udgangspunkt heri, at det i særdeleshed er væsentligt at udforske, hvordan forskellige samarbejdsformer formår at rumme civilt engagement i en flerhed af former, og i hvilken grad de formår at etablere vedvarende forbindelser mellem praktisk og hverdagligt civilt engagement i udvikling af lokal bynatur og den mere offentligt rettede civil-kommunale koordinering heraf.

